

Kennis van substraat basis voor jarenlang groendakplezier

Substraat zorgt voor gezonde sedumplantjes, struiken of bomen. Op het dak is deze voedingslaag in de opbouw beperkt, vanwege het gewicht en de beperkte ruimte, maar het is wel het belangrijkste onderdeel van de opbouw: dit zorgt er immers voor dat het dak ook werkelijk groen zal zijn. Er is een ruime keuze aan substraatproducten en -kwaliteiten. Welke waarden horen bij het gewenste groen? Architecten, ontwerpers, ingenieurs en andere geïnteresseerden krijgen in een korte cursus de noodzakelijke kennis over substraat en dakopbouw aangeboden.

Vlak onder het groen op het dak (sedumplantjes, grassen, struiken en bomen) ligt de substraatlaag: de voedingsbodem voor al dit groen. Deze laag vervult meerdere functies. Het substraat zorgt voor beschikbaarheid van nutriënten voor de planten en bomen, het bufferen en langzaam afstaan van regenwater, het creëren van een juiste omgeving voor bodemleven en voor een stevige ondersteuning van wortels.

"Wij zien vaak dat er voor een verkeerd substraat wordt gekozen of zelfs helemaal geen substraat staat voorgescreven," zegt Jarno van Veelen, groendakdeskundige van Stichting Roof Update en adviseur bij BvB substrates. "Het type substraat dat wordt voorgeschreven is van groot belang. Met een juiste balans tussen biologische, fysische en chemische elementen is de substraatlaag in staat het groen

van de juiste voeding te voorzien. Een goed opgebouwde substraatlaag zorgt ook voor een goede waterhuishouding. Door de juiste waarden voor te schrijven ben je zeker van jarenlang een goede prestatie. De keuze aan substraten op de markt is groot, de prijsverschillen niet. Een paar dubbeltjes per vierkante meter maken al een wereld van verschil.”

SUBSTRAATBOUWERS

De eisen aan substraten voor het gebruik op het dak zijn hoog. De dunne en bij voorkeur lichte laag substraat moet een hoge prestatie leveren. De nauwkeurige balans tussen componenten is geen nattevingerwerk. “We produceren bij BvB substrates jaarlijks 2,7 miljoen m³ substraat. Een voorname deel hiervan gaat naar professionele telers en kwekers en wordt gebruikt in de voedingsindustrie. Deze industrie eist een homogeen, betrouwbaar product. Veelal speciaal gemaakt voor een bepaald gewas. Elke kleine variatie in ons substraat heeft direct gevolg voor de productie. Daarom meten we constant en zorgen we voor een gecontroleerde productie waarbij we elke variabele (waaronder de pH-waarde, PF-curve en WOK, die een beeld geven over de waterhuishouding, de opbouw en balans in nutriënten) volgens kwaliteitshandboeken tot specifieke substraten samenstellen. Zo is het mogelijk voor elke toepassing de juiste substraatsamenstelling te bepalen. Met meer dan 100 jaar ervaring bieden we de klant zekerheid van kwaliteit.”

Die kennis en toewijding past het bedrijf ook toe op het samenstellen van substraten voor daktoepassingen. Met 0,3 procent van de productie is dat maar een klein deel. “Maar toch eisen wij ook hiervan eenzelfde betrouwbaarheid. Dat is nu eenmaal onze manier van werken. “Van Veelen onderzocht daarom bijvoorbeeld in het laboratorium de wateropname en afgiftekarakteristiek van diverse substraten voor intensieve en extensieve daktoepassingen. Het bedrijf bracht in kaart hoe een dunne en een dikke laag substraat water opneemt en weer afstaat in een geconditioneerde praktijkproef. “Daksubstraten moeten een zware, zogenaamde T-100 +10% regenduurlijn, waarin het leeuwendeel van de regen in de eerste twee uur valt, goed kunnen verwerken, maar zich ook weer snel herstellen om een volgende regenbui aan te kunnen. Uit dit soort

proeven halen we veel lering en deze delen wij ook graag met geïnteresseerden. We gebruiken deze kennis ook om adviezen te kunnen geven voor daktoepassingen met een accent op waterberging.”

Met de bestaande substraten voor daktoepassingen kan de ontwerper het merendeel van de daken realiseren. In enkele gevallen wordt ook voor een op maat gemaakte samenstelling gekozen. Een goed groen dak kan wel 30 jaar mee. Van Veelen hoopt dat bij het voorschrijven van substraten meer aandacht wordt gegeven aan de gewenste prestatie. “Daarmee bied je de klant zekerheid van prestatie en kwaliteit, in plaats van alleen een eis van de dikte van het substraat.”

KORTE CURSUS

Van Veelen brengt maandenlange proeven in het laboratorium kort en helder terug tot de essentie. Met beeldende uitleg worden hoveniers en tuinders dagelijks op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen in de substraattechnologie. Die essentie wil hij graag ook overbrengen op andere stakeholders in de markt: voorschrijvende ingenieurs, architecten, inkopers. Samen met de deskundigen van Stichting Roof Update ontwikkelde hij daartoe een ééndaagse cursus. “Een korte, intensieve cursus waarin deelnemers kennis tot zich nemen om hun keuze voor substraat af te stemmen op de gewenste begroeiing en de functies die de dakopbouw moet vervullen.” Naast de kennis over de samenstelling van het substraat, dat het hoofddeel van de cursus betreft, zorgt Geert-Jan Derksen, deskundige dakopbouw van de stichting, voor informatie over de laagopbouw van het dak en Eduard van Vliet voor de kennis over welk groen het beste kan worden toegepast.

“Deze kennis geeft je zekerheid bij het maken van keuzes tussen producten in de markt. Het helpt je de weg te vinden in een enorm scala aan producten, door vast te houden aan waarden die je kwaliteit garanderen,” zegt Van Veelen. “In een dag op een locatie in het bedrijf of in de buurt zorgen we ervoor dat de deelnemers de kennis hebben om de juiste kwaliteit te eisen of voor te schrijven zodat opdrachtgevers en gebruikers van groendaken en daktuinen verzekerd zijn van jarenlange hoge kwaliteit en tevredenheid.”

Dankzij de ondersteuning vanuit de Stichting Roof Update, kan de cursus tegen een kleine vergoeding worden gegeven. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met de Stichting Roof Update. ■

Dit artikel kunt u lezen op www.roofs.nl

